

## ***Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2015***

W 2015 r. pracownicy Katedry kontynuowali prowadzone od lat badania. Przedmiotem zainteresowania były zagadnienia ustrojowe, prawno-sądowe i problemy związane z wymiarem sprawiedliwości Rzeczypospolitej od czasów wczesnonowożytnych aż do XX w. Ważną częścią tych badań była analiza wojskowego prawa karnego II Rzeczypospolitej. Należy dodać, iż zakres badań powiększył się o zagadnienia dotyczące sądownictwa III Rzeszy oraz analizę dorobku naukowego polskich znawców prawa rzymskiego. Wyniki badań zostały przedstawione w licznych artykułach zamieszczonych m.in. w „Z dziejów Prawa”, „Rocznikach Administracji i Prawa”, „Miscellanea Historico-Iuridica”.

Pracownicy uczestniczyli też w szeregu konferencji krajowych oraz międzynarodowych. Warto w tym miejscu wspomnieć o kilku z nich. Prof. Marian Mikołajczyk uczestniczył w konferencji międzynarodowej pt. *Miasta prywatne w sieci miejskiej Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów*, która odbyła się w Zamościu 23—24 kwietnia 2015 r. Wygłosił w jej trakcie referat *Sądownictwo miejskie w miastach prywatnych Polski od XVI do XVIII wieku*. Konferencję zorganizował Zespół Historii Miast przy Komitecie Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk, Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Muzeum Zamojskie.

Z kolei w Rzeszowie z inicjatywy Katedry Historii Prawa i Studiów Europejskich, Zakładu Prawa Cywilnego i Prawa Rzymskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego; Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie odbyła się 15—16 października 2015 r. konferencja *Sądownictwo w Europie w XIX i XX wieku*. Uczestniczyli w niej i wygłosili referaty dr Andrzej

Drogoń (*Wpływ doświadczeń pruskich i austriackich na kształt wymiaru sprawiedliwości w autonomicznym Województwie Śląskim w okresie międzywojennym*) oraz dr Tomasz Szczygieł (*Wojskowe postępowanie karne — przeszłość — terażniejszość — perspektywa*).

Prof. Józef Ciągwa wystąpił z referatem *Regiony autonomiczne w Europie Środkowej w latach 1918—1939* w trakcie Międzynarodowej Konferencji Naukowej: *Kultura Europy Środkowej. Systemy reprezentacji i parlamentaryzm w Europie Środkowej w rozwoju historycznym*, która odbyła się w Zabrze 19—20 listopada 2015 r.

W Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Lądowych im. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu odbyła się 20 listopada 2015 r. konferencja *Bezpieczeństwo personalne a bezpieczeństwo strukturalne. Ochrona zdrowia i życia podstawą bezpieczeństwa osoby*. Dr Wojciech Organiściak podczas niej wygłosił referat *Historia prawa wojskowego (prawo karne materialne i procesowe) w Polsce do XX wieku*.

Pracownicy Zespołu Naukowo-Dydaktycznego Prawa Rzymskiego w 2015 r. uczestniczyli również w szeregu konferencji naukowych. Wspomnieć tutaj można m.in. o odbywającej się w dniach 9 października w Krakowie oraz 23 października w Katowicach Międzynarodowej Konferencji Interdyscyplinarnej z cyklu: *Człowiek w świecie informacji* pt. *Kultura informacyjna w ujęciu interdyscyplinarnym*, podczas której dr Joanna Ożarowska oraz mgr Grzegorz Nancka wygłosili referat *Prawo rzymskie jako podstawa kultury prawnej, wiedzy i informacji*.

Doceniając badania nad miejskim prawem karnym oraz sądownictwem dawnej Polski oraz w uznaniu otrzymania nominacji profesorskiej JM Rektor postanowił przyznać prof. Marianowi Mikołajczykowi nagrodę indywidualną I stopnia za osiągnięcia naukowo-badawcze.

Dr Anna Stawarska-Rippel ukończyła rozprawę pt. *Elementy prywatne i publiczne w procesie cywilnym w świetle prac kodyfikacyjnych w Polsce (1918—1964). Studium historyczno-prawne*. (Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 450 s.). Praca stanowić będzie rozprawę habilitacyjną.

15 czerwca 2015 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Tomasza Szczygła zatytułowanej *Wojskowe postępowanie karne w II Rzeczypospolitej*. Praca została wysoko oceniona przez recenzentów i komisja postanowiła ją wyróżnić. Należy również dodać, że rozprawa została wysłana na konkurs „Państwa i Prawa”.

Skład Katedry w minionym roku zasiliło dwóch doktorantów studium dziennego. Mgr Konrad Graczyk rozpoczął badania nad prawem karnym i wymiarem sprawiedliwości III Rzeszy. Warto podkreślić, że doktorant jest laureatem nagrody im. Profesora Waleriana Pańki przyznawanej przez WPiA UŚ w 2015 r. oraz III Nagrody za pracę *Sprawa majora Jerzego Sosnowskiego w świetle niemieckich i polskich akt procesowych* w V edycji ogólnopolskiego

konkursu Szefa ABW na najlepszą pracę licencjacką lub magisterską z dziedziny bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Drugim z doktorantów jest mgr Grzegorz Nancka, który zdobył nagrodę za wybitne osiągnięcia w nauce i sporcie oraz działalność na rzecz Wydziału i dla dobra Wydziału przyznaną Uchwałą nr 204/2015 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego z dnia 20 października 2015 r. Doktorant prowadzi badania nad rzymskim prawem prywatnym okresu klasycznego oraz zamierza przestudiować twórczość wybitnego znawcy prawa rzymskiego Marcelego Chlamtacza.

Pracownicy Zespołu Naukowo-Dydaktycznego Prawa Rzymskiego współorganizowali czwartą już edycję Międzyuczelnianego Konkursu Prawa Rzymskiego — *Konkursu Juliusza Cezara*. Konkurs objęty został honorowym patronatem przez JM Uniwersytetu Śląskiego prof. zw. dr. hab. Wiesława Banysia oraz Dziekana Wydziału Prawa i Administracji prof. dr. hab. Czesława Martyś. Zorganizowany w maju konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem ze strony studentów. Do rywalizacji — podobnie jak w latach poprzednich — przystąpili studenci Wydziału Prawa Uniwersytetu Łódzkiego i to im tym razem przypadło zwycięstwo. Nad przebiegiem konkursu czuwało jury w składzie: prof. dr. hab. Anna Pikulska-Radomska, prof. dr. hab. M. Mikołajczyk, dr J. Ożarowska, dr K. Chodań oraz dr Ł. Korporowicz.

W Katedrze kładzie się również nacisk na promowanie nauki, wiedzy, budzenie zainteresowania historią prawa, stąd udział pracowników w różnego rodzaju warsztatach dla młodzieży, wykładach. Przykład stanowią warsztaty pt. *Elementy romanistyczne we współczesnym prawie cywilnym*, które odbyły się w III Liceum Ogólnokształcącym im. A. Mickiewicza w Katowicach, IV Liceum Ogólnokształcącym im. gen. S. Maczka w Katowicach oraz I Liceum Ogólnokształcącym im. B. Chrobrego w Pszczynie.

Na koniec należy wspomnieć, iż wydawane przez Katedrę czasopismo „Z Dziejów Prawa” przeszło w 2015 r. kolejną procedurę ewaluacyjną. Efektem oceny było przyznanie czasopismu aż 11 punktów.

*Tomasz Adamczyk*

*Katowice*

*Grzegorz Nancka*

*Katowice*